

Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

Posudek diplomové práce

Téma: Deutsche Jugendsprache der Gegenwart anhand der Jugendzeitschriften „Bravo“ und „Cool“. Eine sprachwissenschaftliche Untersuchung

Autor: Bc. Denisa Šteffelová

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Dalibor Zeman, Ph.D.

Oponent: PhDr. Ing. Jindra Broukalová, Ph.D.

Datum odevzdání práce: červenec 2023

Bc. Denisa Šteffelová ve své diplomové práci zpracovává velmi aktuální téma z oblasti lingvistiky. Práce zkoumá lingvistické aspekty řeči mládeže v časopisech pro mladistvé *Bravo* a *Cool*. Cílem této práce je stanovit, jakými jazykovými a stylistickými prostředky je vymezena řeč mladých.

Předložená diplomová práce o rozsahu 114 stran je psána v němčině. Práce má logickou strukturu, je členěna do osmi kapitol. K textu je připojen úvod a závěr, seznam použité sekundární literatury, anotační karta a příloha.

V úvodu jsou uvedeny důvody volby tématu, nechybí ani jasně formulované autorčiny pracovní hypotézy, jež se snaží v analytické části ověřit na základě zpracované analýzy.

Mluvíme-li o nejnovější lexikální vrstvě současné němčiny, je nutno nejprve připomenout, že v historii němčiny a angličtiny převažovala období, kdy byly oba jazyky vystaveny ve větší míře vlivu jazyků, které se od nich jak geneticky, tak typologicky značně odlišovaly. Teoretická část práce uvádí správně tato teoretická východiska potřebná pro praktický výzkum. Zde si autorka uvědomuje, že sledování dynamických tendencí v německé slovní zásobě přispívá k širšímu poznání procesů v němčině a prohlubuje poznatky o současném jazykovém kontaktu geneticky blízkých jazyků. Tento proces je ovlivněný přibýváním ekonomických, společenských a především jazykových kontaktů. Uvádí, že narůstání anglicismů v němčině se lišilo v různých etapách jazykového vývoje, přičemž od poloviny šedesátých let dvacátého století se setkáváme s fenoménem „amerikanizace“ podporovaným životním stylem.

Nejprve jsou definovány odborné termíny v kontextu lingvistiky variet (Soziolinguistik, Varietätenlinguistik, Mediolekte, Soziolekte), přičemž důležitou roli hrají diatopické a diastratické varianty. Následně jsou představeny charakteristiky současného jazyka, se zaměřením na jazykové a stylistické prostředky. Autorka podrobně popisuje nejen rovinu lexikální, ale věnuje se pečlivě i jazykovým aspektům na rovině morfologické, syntaktické a stylistické.

Nejvýraznějším projevem je přitom přejímání nových pojmů z angličtiny označující nové skutečnosti v oblasti cestovního ruchu, hospodářského sektoru, politiky apod. V teoretické části jsou dále uvedeny definice lingvistických termínů jako např. *Neologismus*, *Entlehnung*, *Denglisch*, *falsche Freunde*, *Jugendsprache* etc. Vysvětlení těchto pojmů je nezbytné, neboť díky vzrůstajícím mezinárodním kontaktům se v posledních letech projevují tzv. internacionalizační tendence, které se objevují i v dalších jazycích. Tento unifikační, resp. integrační proces – zejména na rovině lexikální – nabývá významu nejen v současném prostoru Evropské unie. Teoretická část práce není v závěru opatřena vlastním komentářem, který tvoří naprosto nezbytnou část každého oddílu.

Pro praxi je třeba vyzvednout praktickou část diplomové práce, v níž autorka na jazykovém materiálu vhodně ilustruje, že jak v časopise *Bravo*, tak v *Cool* se vyskytují anglická slova. Výzkum ukazuje, že používání lexikálních novotvarů v *Bravo* není výrazně častější než v *Cool*. Excerptovaná data potvrzují, že mládežnický jazyk v časopisech *Bravo* a *Cool* vykazuje různorodost jazykových variací a kreativních výrazových forem. Používání anglicismů a integrace anglických prvků je zaznamenatelná v obou časopisech, což naznačuje vliv globální popkultury a anglického jazyka.

Interpretace získaného materiálu je dostačující, přestože by bylo vhodné zaměřit se i na stylistické hodnocení daných jednotek. Autorka si je však správně vědoma toho, že vzorek, se kterým bylo pracováno, není dostatečně reprezentativní, aby závěry mohly mít obecnější platnost. Z komentáře není patrná míra a stupeň integrace slov v lexikálním systému současné němčiny. Přesto považují tuto část diplomové práce za inspirativní.

Diplomová práce je vhodně doplněna přílohami ilustračního charakteru. Pozitivně lze hodnotit, že sebraná data jsou v závěru práce prezentována v seznamu jako příloha.

Po formální stránce odpovídá práce nárokům kladeným na diplomovou práci. Drobné chyby se objevují jen výjimečně.

Závěrem: Celkově je vidět, že studentka přistoupila ke zvolenému tématu svědomitě. Bohužel má práce příliš popisný charakter. Nebyla vytvořena jasná souvislost mezi velkým kvantem informací v teoretické části a empirickým výzkumem. Některé poznatky (Diatopische Varianz, Dialekt-Standard-Kontinuum, Bedeutungswandel etc.) považují za naprosto nadbytečné v kontextu části analytické. Pokud je diplomová práce koncipována ve dvou částech, teoretické a analytické, je nezbytné spojit teorii s empirickým výzkumem. V tom spatřují největší slabinu této práce.

Výsledek testu shody s jinými prameny se pohybuje v hodnotách nižších než 2 %.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Při obhajobě by se měla diplomantka vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Bylo by možné popsat excerpovaná data anglické proveniencce z hlediska adaptace v lexikálním systému němčiny?
2. Charakterizujte pojem „vývojové tendence“ v německé slovní zásobě s ohledem na téma diplomové práce.

V Praze dne 20. srpna 2023